

NOTATKA ZE SPOTKANIA KONSULTACYJNEGO W LESZNIE

Konsultacje społeczne projektu Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Wielkopolska 2030

Leszno, 24 września 2019 r.

24 września 2019 r. w Lesznie, w Wyższej Szkole Humanistycznej odbyło się kolejne spotkanie konsultacyjne projektu Strategii Wielkopolska 2030, ze szczególnym uwzględnieniem potencjałów i problemów rozwojowych na obszarze Wielkopolski Zachodniej, obejmującej miasto Leszno oraz powiaty: grodziski, kościański, gostyński, rawicki, leszczyński i wolsztyński.

Informację o formach realizacji konsultacji społecznych rozpowszechniono z wykorzystaniem różnorodnych instrumentów komunikacji. W celu poinformowania jak największej liczby zainteresowanych podmiotów z obszaru południowej Wielkopolski zastosowano:

- indywidualne zaproszenia przekazane pocztą tradycyjną lub elektroniczną do przedstawicieli jednostek administracji publicznej, a także organizacji pozarządowych, szkół wyższych, instytucji otoczenia biznesu
- informacje na stronach www.umww.pl/strategia-rozwoju, www.wrpo.wielkopolskie.pl, naszemiasto.pl, www.wielkopolskiewici.pl, www.wielkopolskaes.pl, www.wup.poznan.pl, www.iw.org.pl
- ogłoszenia w prasie o zasięgu co najmniej regionalnym („Gazeta Wyborcza”, „Głos Wielkopolski”, „Magazyn Nasz Region”)
- spoty informacyjne prezentowane w telewizji ASTA, WTK.

Uczestnikom spotkania konsultacyjnego rozdano pendrive’y z projektem Strategii Wielkopolska 2030 oraz pogłębioną diagnozą społeczno-gospodarczą Wielkopolski.

Spotkanie przebiegło wg harmonogramu:

9:30 – 10:00	Rejestracja uczestników / kawa powitalna
	BLOK I
10:00 – 10:20	Powitanie gości i słowo wstępne Marszałka Województwa Wielkopolskiego Marek Woźniak – Marszałek Województwa Wielkopolskiego
10:20 – 10:40	Wystąpienie eksperta prof. dr hab. Tomasz Kaczmarek, Uniwersytet Adama Mickiewicza
10:40 – 11:00	Wprowadzenie do założeń Strategii Grzegorz Potrzebowski – Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej UMWW
11:00 – 11:30	Kluczowe kierunki rozwoju Wielkopolski do 2030 roku Michał Kurzawski – Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej UMWW
11:30 – 11:50	Przerwa kawowa
	BLOK II
11:50 – 13:20	Dyskusja
13:20 – 13:30	Podsumowanie i zamknięcie konferencji
13:30 – 14:00	Lunch

- BLOKI -

Spotkanie otworzył Pan **Marek Woźniak**, Marszałek Województwa Wielkopolskiego. Marszałek wskazał, że projekt Strategii oddziałuje na inne dokumenty o charakterze operacyjnym, Strategia nie jest planem inwestycyjnym. Jako fundament dla stabilnego wzrostu gospodarczego województwa należy uznać innowacyjność i dostosowanie się do wyzwań związanych z rewolucją technologiczną - szanse na zatrudnienie będą miały wyłącznie jednostki kreatywne, potrafiące odnaleźć się w nowych realiach rynku pracy. Równie ważne są kwestie środowiskowe, w tym ograniczenie emisji CO₂ oraz przeciwdziałanie i minimalizowanie skutków suszy. Zmiany klimatyczne oraz zanieczyszczenia powietrza powodują wieloaspektowe straty: wpływają na wydajność produkcji rolnej, występowanie niedoborów wód oraz pogorszenie stanu zdrowia Wielkopolan. Omówiona także została konieczność poprawy jakości życia mieszkańców w aspekcie opieki zdrowotnej i senioralnej. Nieuniknione jest zwiększenie nakładów na służbę zdrowia ze strony płatnika centralnego oraz zwiększenie dostępności mieszkańców do funkcjonalnych struktur realizujących usługi społeczne.

Pan **Tomasz Kaczmarek**, Profesor z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, wprowadził uczestników do metodyki przyjętej na potrzeby opracowania dokumentu. Konieczne jest zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów przez wzmocnienie integracji wszystkich podmiotów działających na rzecz rozwoju województwa – podmiotów społecznych, gospodarczych, władz samorządowych i rządowych. Ważnymi elementami Strategii są diagnoza i partycypacja społeczna, która nadaje społeczny wymiar Strategii. Wybór wyzwań i celów strategicznych odbywał się w warunkach niepewności na temat dostępności narzędzi służących ich realizacji. Profesor odniósł się także do elastyczności, jaką zastosowano w opracowaniu, umożliwiającej dostosowanie do bieżącej sytuacji oraz zintegrowany charakter dokumentu z podejściem terytorialnym. Następnie poruszony został temat wyników ewaluacji Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020. Sytuacja demograficzna, emigracja, ekologia, budowanie kapitału społecznego i zapobieganie dezintegracji społecznej to kluczowe wyzwania jakie w opinii Profesora stoją przed Wielkopolską do 2030 roku.

Pan **Grzegorz Potrzebowski**, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego, przedstawił dotychczasowy przebieg prac nad projektem Strategii, omówił wyniki przeprowadzonych badań ankietowych poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego gmin i powiatów w Wielkopolsce oraz potrzeb rozwojowych ludzi młodych. Dyrektor podkreślił, że strategia jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie należy utożsamiać jej z dokumentami operacyjnymi, gdyż nie następuje w niej gospodarowanie środkami finansowymi. Wspomniał, że w ramach prac nad projektem Strategii prowadzony był nabór wniosków na projekty strategiczne, które zostały ujęte w treści tego dokumentu (jako pakiety działań). Poinformował także o dostępności na stronach internetowych Urzędu pogłębionej diagnozy o stanie sytuacji społeczno-gospodarczej województwa. Na zakończenie Dyrektor przybliżył wypracowaną przy współpracy z Radnymi Województwa Wielkopolskiego, koncepcję wizji województwa w 2030 roku, do której przy pomocy efektywnej polityki będzie dążył Samorząd Województwa Wielkopolskiego.

Pan **Michał Kurzawski**, Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego, zaprezentował strukturę projektu Strategii, kluczowe wyzwania Wielkopolski, trendy rozwojowe, konstrukcję celów strategicznych oraz pakiety działań i narzędzia realizacji. Dyrektor przedstawił propozycje kierunków działań skierowanych do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Leszna. Dyrektor podkreślił, że szerszy zakres interwencji wykazany zostanie w poszczególnych dokumentach implementacyjnych i operacyjnych do Strategii.

- BLOK II -

Pan **Łukasz Borowiak**, Prezydent Miasta Leszna, zwrócił uwagę, iż w zapisach projektu Strategii Wielkopolska 2030 brakuje informacji na temat budowy lotniska na obszarze Leszczyńskiego Obszaru Funkcjonalnego (LOF), na potrzeby którego powołano spółkę celową. Lotnisko ma charakter nie tylko sportowo-rekreacyjny, ale może stanowić załączek do propagowania turystyki biznesowej na terenie południowo-zachodniej Wielkopolski. Prezydent poprosił o wsparcie samorządu w staraniach o budowę bądź przywrócenie korytarzy kolejowych m.in. na trasie Leszno-Gostyń-Jarocin, które umożliwiłyby skomunikowanie kolejowe Leszna z Warszawą. Wskazał na zasadność budowy przez władze centralne obwodnicy miasta Leszna w kontekście modernizacji DK 12 oraz poruszył kwestię DK 5. Następnie zaakcentował problem związany z gospodarką odpadami na terenie Leszna, w tym również w kontekście zanieczyszczonych chemicznie terenów. Rozwiązania w tym przedmiocie upatruje się częściowo w budowie instalacji termicznego przetwarzania odpadów typu RDF. Konieczne jest przywracanie obszarów pokolejowych mieszkańcom miasta w ramach działań rewitalizacyjnych. Prezydent z zadowoleniem odniósł się do zapisów dotyczących edukacji zawodowej na poziomie szkół średnich i wyższych. Przytoczył wyniki badań, w których wskazano konieczność zwiększania udziału szkół wyższych w procesach rozwojowych, bądź jej dodatkowego wzmocnienia ze strony organizacji pozarządowych. Potrzeby te, jak wyjaśnił Prezydent Borowiak, wynikają z obserwacji odpływu młodych ludzi z obszaru LOF w kierunku Dolnego Śląska, którzy po ukończeniu studiów nie wracają już do subregionu leszczyńskiego. Kontynuacja instrumentu LOF w opracowywanym horyzoncie czasowym jest słusznym działaniem.

Pan **Michał Listwoń**, Zastępca Burmistrza Krobii, podzielił się uwagami co do zasadności wyznaczenia obszaru funkcjonalnego południowo-zachodniej Wielkopolski - na terenach tych identyfikuje się wyzwania i presje związane z prowadzeniem przez mieszkańców wysokodochodowych gospodarstw rolnych oraz produkcji spożywczej. Związane z tym jest duże nagromadzenie odpadów pochodzenia rolniczego oraz występowanie na skutek tego konfliktów społecznych. Gospodarka o obiegu zamkniętym przy równoczesnym traktowaniu odpadów pochodzenia rolniczego jako surowca energetycznego (biogazownie) jest w opinii Burmistrza sposobem na złagodzenie problemu odpadów. W kontekście poprawy stanu środowiska poruszona została także kwestia istotności wspierania rozwoju energetyki rozproszonej, zwłaszcza na obszarach gdzie nie występuje zwarta zabudowa. Energia powinna być produkowana w miejscach jej największej konsumpcji. Na szczeblu rządowym powinny zostać przyjęte odpowiednie regulacje w tym zakresie. W warunkach zagrożenia suszą kluczowym działaniem wydaje się retencja wód opadowych (mikroretencja). Przytoczono pomysł rozwijania edukacji już od najmłodszych lat w postaci „Małych Koperników”, które są potrzebne dla kształtowania u dzieci postaw innowacyjnych i kreatywnych. Mówiąc o Strategii nie należy koncentrować się jedynie na działaniach, na które mamy bezpośredni wpływ, zasadne bowiem jest jeszcze intensywniejsze podejmowanie starań w celu lobbowania na organach centralnych działań służących rozwojowi i budowaniu płaszczyzn koordynacji (np. w takich obszarach jak energetyka, edukacja).

Pan **Maksymilian Jarosz**, Przewodniczący Młodzieżowej Rady Miasta Leszna, zaznaczył kwestie transportu zbiorowego i dostępności komunikacyjnej, w tym rozwoju kolei metropolitalnej. Z perspektywy uczniów szkół średnich z Leszna szczególnie ważna jest sprawa zagęszczenia sieci kolejowej, w tym przywrócenia nieaktywnych połączeń kolejowych (Kąkolewo-Gostyń-Jarocin; Kościan-Gostyń; Kościan-Grodzisk Wielkopolski; Rawicz-Kobylin) oraz zakup nowego taboru kolejowego. Wzorem województwa dolnośląskiego, Samorząd Województwa Wielkopolskiego powinien przejmować linie kolejowe w celu przeprowadzenia niezbędnych prac remontowych.

Pan **Adam Sperzyński**, Starosta Rawicki, poprosił aby w ramach przyszłej perspektywy finansowej wypracowana została nowa metodyka redystrybucji środków. W tej sprawie zostało przyjęte stanowisko

Radnych Powiatu Rawickiego tzw. Apel równych szans. W opinii Starosty dotychczasowa metodyka powoduje niesprawiedliwy podział środków, ze szkodą na rzecz mniejszych gmin niewchodzących w skład któregośkolwiek z OSI. Następnie zaproponowano, aby wzorem województwa mazowieckiego, dążyć do wydzielenia na poziomie NUTS2 obszaru miasta Poznania ze struktur Wielkopolski na potrzeby uzyskania większej dostępności środków ze źródeł UE dla pozostałej części województwa.

Pan **Andrzej Przybyła**, Wójt Gminy Kościan, wyraził zadowolenie z faktu uwzględnienia w projekcie Strategii licznych inwestycji drogowych. Zaznaczył, że mieszkańcy Kościana oczekują rozbudowy sieci ścieżek i dróg rowerowych, również na dłuższych odcinkach. Na terenie gminy Kościan zlokalizowany jest kanał Obry i w związku z zauważalnym obniżeniem poziomu wód w tym cieku Wójt poprosił o zwrócenie szczególnej uwagi na działania związane z retencją. Jak podkreślił po przejęciu przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie kompetencji w tym zakresie, nastąpiło duże spowolnienie w realizacji tych inwestycji. Lokalne zatrzymanie wód słodkich jest kluczowym wyzwaniem, a wszelkie interwencje w tym zakresie powinny być priorytetem. Wójt zwrócił uwagę na działania na rzecz OZE, które powinny być kontynuowane (projekty parasolowe - programy związane z fotowoltaiką, umowy prosumenckie). Poparł Prezydenta Leszna w kwestii spalarni śmieci. Wójt wyjaśnił, że w konsekwencji zmian globalnych związanych z mniejszym zapotrzebowaniem na plastik, nie obędzie się bez wdrożenia rozwiązań termicznego przetworzenia tego surowca. Zapotrzebowanie na spalarnię, w której następowałaby utylizacja śmieci komunalnych i osadów z oczyszczalni ścieków, jest duże. Jako argument przemawiający za tego typu inwestycją podał przykład miasta Wiednia, w którym taki obiekt wzniesiony został w centrum miasta.

Przedstawiciel **Stowarzyszenia Wspierania Przedsiębiorczości** zauważył, że wśród Wielkopolan pracowitość nie idzie w parze z pomysłowością. Działając na rzecz wzmocnienia innowacyjności powinno nastąpić wsparcie oraz wykorzystanie IOB'ów w budowaniu pomysłowości. Koncentrując się na tematach związanych z rozwojem gospodarczym wskazał na potrzebę asymilacji imigrantów uzasadniając to w szczególności potrzebą zapewnienia „rąk do pracy”. Zgodnie z przytoczonymi danymi, obecnie na terenach Wielkopolski przebywa od 160 do 200 tys. imigrantów.

Pan **Bartosz Kobus**, Sekretarz Gminy Krzywiń i Radny Powiatu Kościańskiego, przyłączył się do podnoszonego problemu związanego z koniecznością budowy spalarni śmieci. Nawiązał także do zagadnienia związanego z OZE. Potwierdził bardzo duże zainteresowanie mieszkańców gminy Krzywiń realizowanym w sąsiedniej gminie projektem parasolowym. W związku z rosnącą świadomością ekologiczną społeczeństwa oraz trudnościami występującymi w uczestnictwie w rządowym programie „Czyste Powietrze”, poprosił o przemyślenie zasad programów ekologicznych, wsparcie dla inwestycji w sieci ciepłownicze, gazyfikację obszarów, na których brak jest sieci gazowej oraz likwidację niskiej emisji w postaci nieefektywnych kotłów na paliwa stałe. Działania te powinny być zawarte w treści Strategii Wielkopolska 2030, a następnie w dokumentach operacyjnych. Następnie poruszony został problem zagospodarowania nieużytkowanych terenów pokolejowych, które ze względu na swoją lokalizację byłyby idealnym miejscem dla rozwoju systemu ścieżek rowerowych łączących obszary gmin sąsiednich, podobnie jak ścieżki rowerowe wzdłuż dróg wojewódzkich. Na obszarach gmin można uruchomić darmowy transport zbiorowy złożony z floty autobusów hybrydowych. Jako przykład podał własną gminę, gdzie na trasie Krzywiń-Śrem realizowany jest pilotażowy program, w ramach którego mieszkańcy mogą korzystać z darmowego transportu zbiorowego. Radny przyłączył się do postulatu Starosty Rawickiego w zakresie zmiany metodyki redystrybucji środków ze źródeł UE, która do tej pory, w opinii Pana Kubusa, faworyzowała ośrodki znajdujące się na obszarach ZIT bądź OSI. Pozytywnie wyraził się na temat podejmowanych w gminach Krzywiń i Czempin działań rewitalizacyjnych. Zaproponował, aby zrewitalizowane obiekty oddawać w użytkowanie przedsiębiorcom, NGO lub prowadzić w nich działalność o charakterze kulturalnym (mini kino, mała galeria sztuki). Zasadne jest

rozwijanie oferty kulturalnej w mniejszych ośrodkach osadniczych, z uwagi na takie oczekiwania mieszkańców tych obszarów. Odnosząc się do projektu „Małe Koperniki” realizowanego na terenie gminy Krobia, Pan Kobus zaapelował o rozwijanie postaw kreatywnych już wśród najmłodszych mieszkańców i realizowanie tego typu pomysłów w każdej gminie. Rozwijanie kreatywności i zainteresowania nauką w szczególności przedmiotami ścisłymi, będzie stanowić fundament w budowaniu innowacyjności regionu i zmiany dotychczasowego charakteru gospodarki Wielkopolski. „Wielkopolska nie może być tylko montownią”.

Przedstawicielka **Muzeum Okręgowe w Lesznie** stwierdziła, że w sposób niewystarczający uwzględniono w projekcie Strategii potencjał wynikający z dziedzictwa kulturalnego województwa. Dziedzictwo cywilizacyjne, które posiada nasz region jest nieodpowiednio promowane i zagospodarowane. W Strategii zabrakło opisu możliwości jakie dają zabytki występujące na terenie województwa. Pomimo wysokiej kosztochłonności warto inwestować w zabytki, gdyż to one budują potencjał turystyczny i mogą napędzać gospodarkę. Ponadto wskazała, że niewystarczająca jest liczba produktów markowych, którymi dysponuje Wielkopolska – wśród nich wymieniony został jedynie Poznań i Szlak Piastowski.

Przedstawicielka **Wyższej Szkoły Humanistycznej w Lesznie** nawiązała do wpływu komunikacji zbiorowej na poprawę stanu środowiska. Aby zwiększyć skuteczność konieczne jest zarówno polepszenie jakości zarządzania logistycznego, jak i obniżenie kosztów biletów na przejazdy środkami komunikacji zbiorowej. Obniżenie kosztów komunikacji zbiorowej spowoduje, że społeczeństwo zrezygnuje z wykorzystania aut do codziennego poruszania się. Problem ten identyfikowany jest i w przypadku komunikacji autobusowej, jak również w przypadku kolei. Na płaszczyźnie multimodalności transportu zbiorowego wskazane zostały elementy problemowe – brak odpowiedniego sprzężenia pomiędzy środkami transportu. Powołując się na zmiany zachodzące w strukturze wieku mieszkańców poruszono temat srebrnej gospodarki oraz odpływu młodzieży z obszarów subregionu. W odpowiedzi na przytoczony problem zaproponowała, aby rozwijane były sprawdzone polityki społeczne oraz aby nastąpiło wsparcie podmiotów ekonomii społecznej, które mogłyby wytwarzać dobra i usługi – np. przez prowadzenie przedszkoli. Zaapelowała o wykorzystanie potencjału osób starszych o innych cechach osobowościowych, które wskazane są przy wykonywaniu niektórych zawodów oraz o wydłużenie ich aktywności społecznej i zawodowej.

Pan **Adam Mytych**, Wiceprezydent Leszna, wyjaśnił, że w przypadku mniejszych jednostek czynnikiem ograniczającym realizację inwestycji jest kwestia demarkacji. Z jednej strony struktura ta zamykała możliwości starania się o dofinansowanie na szczeblu centralnym, z drugiej zaś strony w budżecie WRPO 2014+ środki te były niewystarczające.

Przedstawicielka **Samorządowego Funduszu Poręczeń Kredytowych w Lesznie** poruszyła kwestię funduszy poręczeniowych w rozwoju Wielkopolski. Zapytała o pomysł Samorządu Województwa na dalsze wykorzystanie funduszy poręczeniowych, model eksploatacji oraz ich udziału w dystrybucji środków pochodzących z instrumentów zwrotnych.

Asystentka Posła **Jana Mosińskiego** nawiązała do słów Prezydenta miasta Leszna, który podjął temat linii kolejowej na trasie Leszno-Gostyń-Jarocin. Brak sieci transportu zbiorowego powoduje wykluczenie komunikacyjne mieszkańców regionu. Równie istotne jest dołączenie Leszna do Poznańskiej Kolei Metropolitalnej. Wiele osób z subregionu pracuje i uczy się na terenie miasta Poznania, zatem kwestia ta jest szczególnie ważna. Przytoczyła przy tym wcześniejsze słowa Pana Marszałka i poprosiła o wyjaśnienia w tym temacie czy miasto Leszno zostanie włączone do PKM i czy zakończy się dyskryminowanie mieszkańców subregionu leszczyńskiego.

Przedstawicielka **Uniwersytet Trzeciego Wieku w Lesznie** poprosiła o zwrócenie uwagi na seniorów, którzy chcą być aktywni zarówno zawodowo, jak i społecznie. Dopytała o wsparcie instytucjonalne dla kształcenia ustawicznego, jakie proponowane jest w zapisach Strategii Wielkopolska 2030. Duże zainteresowanie taką formą aktywności wśród seniorów powoduje, że konieczne jest zapewnienie wsparcia w utrzymaniu ciągłości UTW. Wiele w projekcie Strategii mówi się o osobach zależnych, a mało o aktywnych seniorach.

Przedstawiciel **Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Lesznie** wskazał, że priorytetem jest ochrona zasobów wodnych oraz kwestie związane z odnawialnymi źródłami energii. Ponadto podkreślił, że w Lesznie nie brakuje ludzi kreatywnych. Jako przykład podał wykorzystanie wieży ciśnieniowej w Lesznie. Poprosił o udzieleni wsparcia finansowego na budowę Leszczyńskiego Centrum Nauki, które realizować miałyby działania odpowiadające projektowi „Małe Koperniki”. Tym samym tworzyć kreatywne zasoby ludzkie.

Marszałek podziękował za zgłoszone uwagi. Stwierdził, że obejmują one szerokie spektrum tematyczne. Niestety realizacja przeważającej części przedstawionych postulatów związana jest z zaangażowaniem znacznych środków finansowych. W związku z tym, że Samorząd nie dysponuje wystarczającą pulą pieniędzy niezbędne będzie dokonanie wyborów, które inwestycje należy wcielać w życie. Marszałek przyznał, że instrumenty OSI były poniekąd faworyzowane na skutek możliwości czerpania środków finansowych z dwóch źródeł – tzw. kopert i puli ogólnej. W zbliżającym się okresie programowania ma nastąpić w tym zakresie korekta. Jednym z rozwiązań mogłoby być ograniczenie zakresu rzeczowego – dedykowanie pieniędzy - „koperty lokalne” - następowałyby jedynie dla specyficznych zjawisk występujących na danym obszarze, np. ścisłe relacje obszar podmiejski i miejski oraz związany z tym projekt multimodalnego transportu: połączenia rower, bus, kolej - taka jest generalna idea. Niekoniecznie wpisuje się w nią gospodarka odpadami. Jak zaznaczył Marszałek do tej pory nie jest do końca wiadome jaką strukturę będą miały ZIT w przyszłości, niemniej jednak z pewnością nastąpi w niej pewna korekta. Zaznaczył odczuwalny brak zintegrowanych działań. Poprosił przy tym o racjonalizację części postulatów. Jako przykład podał przywrócenie połączeń kolejowych na nieużytkowanych dziś odcinkach kolejowych. Pomysł z założenia szczytny aczkolwiek pod względem ekonomicznym nieoptyczny. Przywrócenie takich połączeń winno zostać poprzedzone wnikliwą analizą wykorzystania i obłożenia, gdyż w większości inicjatywy te nie mają racji bytu. Powinno przeprowadzać się wnikliwe badania, a nie proste badania ankietowe. W przypadku połączeń kolejowych i PKS Marszałek wskazał, że do utrzymania się były zdolne jedynie te połączenia, w których odnotowywany był znaczny potok podróżnych oraz w którym nastąpiło dostosowanie taboru do określonych potrzeb. Pozostała część przeznaczona została do likwidacji bądź generuje znaczne straty finansowe. Lokalny transport autobusowy powinien znajdować się w rękach gmin i powiatów bądź ich związków. Z kolei transport kolejowy powinien pozostać w „rękach regionalnych”. Jeżeli samorządy lokalne są zainteresowane większą liczbą połączeń kolejowych to powinny partycypować w kosztach. Samorząd Wojewódzki dopłaca rocznie 140 mln do przejazdów kolejowych.

Marszałek zaprzeczył, aby na obszarze subregionu leszczyńskiego miała miejsce jakakolwiek dyskryminacja. Temat ten nazwał tematem kampanii wyborczej. Na wstępie zadał retoryczne pytanie czy Leszno jest położone na przedmieściach Poznania? Przyznał, że inicjatywa PKM wymknęła się poniekąd spod kontroli. Przedstawił ideę konstruowania kolei metropolitalnej. Nadmierny rozrost PKM spowodować może zatracenie jego charakteru. Niemniej jednak bardziej wskazane byłoby zagęszczenie siatki połączeń na wybranych odcinkach, na których występują wystarczające potoki podróżnych. Trzeba bowiem mieć na uwadze ekonomiczne przesłanki, gdyż każda inwestycja kolejowa obciążona jest ogromnymi kosztami.

Nawiązując do tematu polityki migracyjnej zaznaczył, że nie jest ona bezpośrednio w kompetencji Samorządu terytorialnego, aczkolwiek poczyniono starania związane z lokalizacją na terenie Poznania konsulatu ukraińskiego. Miałoby to wpłynąć na poprawę warunków życia blisko 200 tys. osób pochodzenia ukraińskiego zamieszkujących tereny Wielkopolski. Warto zatem podjąć działania, gdyż mogą one przysłużyć się zachowaniu dynamiki wzrostu gospodarczego przez stworzenie zasobów pracowniczych. W kwestii promocji wielkopolskiego dziedzictwa kulturowego, Marszałek wskazał, że udana promocja zależy od pieniędzy i pomysłu na jej realizację. Przedstawił swoje negatywne doświadczenia w tej dziedzinie. Brak pomysłu na zabytki Wielkopolski – podmioty nie zgłaszają się w konkursach na promocję dziedzictwa i koncepcję wykorzystania produktów muzealnych i turystycznych - jest bolączką Samorządu Województwa. Stworzenie Wirtualnego Muzeum Wielkopolski, w którym nastąpić miała cyfryzacja zbiorów muzeów Wielkopolski, opóźnia się.

Zagrozenie głęboką suszą oraz odebranie kompetencji służących jej zapobieżeniu stanowią poważny problem dla Samorządu. Nieefektywnie działające podmioty zajmujące się systemami retencji wód pogarszają jedynie obecną sytuację. Opieszałość w podejmowaniu przez Wody Polskie jakichkolwiek działań skutkuje rozproszaniem środków unijnych dedykowanych na ten cel. Wody Polskie od 2,5 roku nie robią nic, poza wizjami użegłownienia rzek. Wątpliwy jest rezultat ekonomiczny takiego przedsięwzięcia, a ma on destrukcyjny wpływ na retencję.

W obszarze gospodarki odpadami Marszałek podkreślił dezintegrację systemową. Narzucone ogólnie Plany Gospodarowania Odpadami wprowadziły limity, które nie są w stanie zaspokoić bieżących potrzeb. Dzisiaj mamy kilka spalarni. Do niedawna uważano, że za dużo. Dzisiaj okazuje się, że śmieci jest dużo, a limity małe. Zwłaszcza w kontekście zmiany globalnej polityki skupu plastiku. Budowa kolejnych spalarni nie jest ekologicznie poprawna, niemniej jednak przy zastosowaniu nowoczesnych technologii, filtrów spalanie części odpadów może okazać się najbardziej racjonalne. Kwestia ta wymaga szerszych analiz i systemowych rozwiązań. Podobnie sprawa ma się w przypadku polityki energetycznej. Niestety na dzień dzisiejszy brak jest narzędzi służących wdrożeniu nowych modeli. Co prawda na mocy kompromisu zawartego z KE Polska uprawniona jest do wolniejszego odchodzenia od energetyki opartej na węglu, niemniej jednak każdy wzrost zapotrzebowania na energię związany będzie ze zwiększeniem produkcji z OZE. Marszałek przedstawił założenia strony rządowej w zakresie polityki energetycznej, tj. udział atomu w miksie energetycznym oraz konstruowanie morskich elektrowni wiatrowych. Wyraził jednocześnie nadzieję, iż założenia te nie będą oddziaływać destrukcyjnie na energetykę prosumencką, której dalszego rozwoju jest zwolennikiem – kontynuacja projektów parasolowych.

Marszałek widzi potrzebę kontynuacji w zakresie rewitalizacji, która przynosi pozytywne skutki zarówno w sferze gospodarczej, jak i społecznej. Odpowiadając na postulat dotyczący wyłączenia miasta Poznania na poziomie NUTS2 z obszaru Wielkopolski, wykluczył takowe rozwiązanie. Przybliżył przesłanki i warunki jakie towarzyszyły takiemu posunięciu na obszarze Mazowsza. Na zakończenie zachęcił do wykorzystania potencjałów rozwojowych drzemących w naszym regionie.

Profesor **Kaczmarek** w odpowiedzi na postulat rozbudowy sieci połączeń kolejowych zaproponował rozbudowaną analizę rozwiązania jakim jest obwodowa kolej regionalna. Przedstawił wyzwania, które wynikają z przeprowadzonej przez niego analizy SWOT, a znalazły potwierdzenie w zaprezentowanych przez uczestników spotkania postulatach. Wśród nich wymienione zostały: pogarszająca się sytuacja demograficzna, odpływ młodych ludzi poza subregion, gospodarka senioralna, edukacja. W opinii Profesora kluczem do rozwoju jest kreatywność, gdyż jedynie ona umożliwi efektywne zagospodarowanie dostępnych środków inwestycyjnych. Konieczne jest także kopiowanie i implementowanie wypracowanych za granicą modeli kształtowania aktywności obywatelskiej. Zaangażowanie obywateli daje narzędzia do rozwiązywania lokalnych problemów.

Dyrektor **Potrzebowski** przybliżył, że Komisja Europejska kładzie duży nacisk na sprawy związane ze środowiskiem. Z dużym prawdopodobieństwem będą kontynuowane projekty parasolowe dedykowane rozwojowi OZE. Omówił korzyści jakie płyną z tego typu inwestycji. Zapewnił również, że w przypadku korzystnego rozstrzygnięcia przeglądu śródkresowego WRPO 2014+, planuje się zwiększenie alokacji na konkurs zrealizowany w ramach Działania 3.1., z czym związane jest dofinansowanie części projektów znajdujących się obecnie na liście rezerwowej. Dyrektor nawiązał także do wstępnych założeń dotyczących przyszłej perspektywy finansowej.

Dyrektor **Kurzawski** wyjaśnił, że w projekcie Strategii akcentowano istotę kapitału społecznego jako jednego z czynników rozwojowych. W przyszłej perspektywie finansowej w ramach WRPO przewiduje się, że znaczny udział środków z EFS+, który dedykowany jest stricte celom społecznym, w tym na cele związane z asymilacją imigrantów, edukacją, srebrną gospodarką oraz innowacjami społecznymi. Dyrektor nawiązał również do postulatu budowy spalarni śmieci. Wskazał, że w treści projektu Strategii Wielkopolska 2030 na obszarze LOF znajdują się propozycje działań zmierzających do poprawy gospodarki odpadami oraz rozbudowy lotniska. Wyjaśnił przesłanki, które decydowały o konstrukcji projektowanych OSI (tj. nabór na propozycje projektów strategicznych) oraz o instrumentach, które mogą służyć realizacji zadań rozwojowych na innych obszarach – porozumienia terytorialne. Dyrektor potwierdził, że w zeszłej i obecnej perspektywie finansowej instrument środków zwrotnych cieszy się zainteresowaniem, niemniej jednak obecnie w związku z nasyceniem rynku konieczne było wręcz przesunięcie środków z portfela poręczeń do portfela pożyczkowego. Przechodząc do tematu srebrnej gospodarki i kształcenia ustawicznego wskazał, iż planowany w tym zakresie jest szereg działań, którego finansowania źródeł upatruje się przede wszystkim w EFS+.